



Coimisiún na Scrúduithe Stáit

An Ardteistiméireacht 2017

**Aistriúchán
Ar Scéim Mharcála**

Stair

Ardleibhéal

Nóta do mhúinteoirí agus do scoláirí faoi úsáid na scéimeanna marcála foilsithe

Níl na scéimeanna marcála a fhoilsíonn Coimisiún na Scrúduithe Stáit ceaptha lena n-úsáid mar cháipéisí astu féin. Is áis riachtanach iad ag scrúdaitheoirí a théann faoi oiliúint i léirléamh agus i gcur i bhfeidhm ceart na scéime. Mar chuid den oiliúint sin, as measc rudaí eile, déantar samplaí d'obair na scoláirí a mharcáil agus déantar plé ar na marcanna a bhronntar, mar mhaithe le cur i bhfeidhm ceart na scéime a shoiléiriú. Déanann Scrúdaitheoirí Comhairleacha monatóireacht ar obair na scrúdaitheoirí ina dhiaidh sin le cinntiú go gcuirtear an scéim mharcála i bhfeidhm go comhleanúnach agus go beacht. Bíonn an Príomhscrúdaitheoir i bhfeighil an phróisis agus is gnách go mbíonn Príomhscrúdaitheoir Comhairleach ag cuidiú leis. Is é an Príomhscrúdaitheoir an t-údarás deiridh i dtaca le cé acu a cuireadh an scéim mharcála i bhfeidhm i gceart ar aon phíosa d'obair iarrthóra nó nár cuireadh.

Is cáipéisí oibre na scéimeanna marcála. Cé go n-ullmhaítear dréachtscéim mharcála roimh an scrúdú, ní chuirtear bailchríoch uirthi go dtí go gcuireann scrúdaitheoirí i bhfeidhm ar obair iarrthóirí í agus go dtí go mbailítear agus go meastar an t-aiseolas ó na scrúdaitheoirí uile, i bhfianaise raon iomlán na bhfreagraí a thug na hiarrthóirí, leibhéal foriomlán deacrachta an scrúdaithe agus an ghá le comhleanúnachas caighdeán a choimeád ó bhliain go bliain. Aistriúchán ar an scéim chríochnaithe atá sa cháipéis fhoilsithe seo, mar a cuireadh i bhfeidhm ar obair na n-iarrthóirí uile í.

Is cóir a nótaíl i gcás scéimeanna ina bhfuil freagraí nó réitigh eiseamláireacha nach bhfuil sé i gceist a chur in iúl go bhfuil na freagraí ná na réitigh sin uileghabhálach. D'fhéadfadh sé go bhfuil leaganacha éagsúla nó malartacha ann a bheadh inghlactha freisin. Ní mór do na scrúdaitheoirí tuillteanas gach freagra a mheas agus téann siad i gcomhairle lena Scrúdaitheoirí Comhairleacha nuair a bhíonn amhras orthu.

Scéimeanna Marcála san am atá le teacht

Ní cóir talamh slán a dhéanamh d'aon rud a bhaineann le scéimeanna marcála san am atá le teacht bunaithe ar scéimeanna a bhí ann cheana. Cé go mbíonn na bunphrionsabail mheasúnachta mar an gcéanna, is féidir go mbeadh athrú ar shonraí marcála cineál áirithe ceiste i gcomhthéacs na páirte a bheadh ag an gceist sin sa scrúdú foriomlán bliain áirithe ar bith. Bíonn sé de fhreagracht ar an bPríomhscrúdaitheoir bliain áirithe ar bith a dhéanamh amach cén tslí is fearr a chinnteoidh go measfar obair na n-iarrthóirí go cothrom agus go cruinn, agus go gcoimeádfar caighdeán comhleanúnach measúnachta ó bhliain go bliain. Dá réir sin, d'fhéadfadh gnéithe de struchtúr, de mhionsonraí agus de chur i bhfeidhm na scéime marcála in ábhar áirithe athrú ó bhliain go bliain gan rabhadh.



Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

SCRÚDÚ NA hARDTEISTIMÉIREACHTA, 2017

SCÉIM MHARCÁLA

**STAIR
AN NUA-AOIS DHÉANACH**

ARDLEIBHÉAL

AN TUARASCÁIL AR AN STAIDÉAR TAIGHDE (TST)
(100 marc)

LÉITEAR AN tIOMLÁN SULA MARCÁILTEAR AON NÍ!

PLEAN IMLÍNEACH (15 mharc)

Foinsí a lua = 6 mharc Gnéithe eile = 9 marc

Foinsí a lua

Iarrtar trí fhoinse chuí a lua.

Gach foinse chuí a lua go cruinn = 2 mharc

Údar agus teideal amháin = 1 mharc

Mír eolais eile sa bhreis air sin mar fhianaise (e.g. foilsitheoir, dáta) = 1 mharc

2 mharc x 3 = uasmhéid 6 mharc maidir le trí fhoinse

N.B. 'Ní ghlacfar le gnáth-théacsleabhair scoile mar fhoinsí oiriúnacha chun críche staidéir thaighde.' RO/CNCM *Treoirlínte*, lch 14.

An t-ábhar staidéir atá molta a shainiú agus bunús a thabhairt dó, ag sonrú na n-aidhmeanna agus an chuir chuige atá i gceist.

An leagann an t-iarrthóir amach go soiléir an t-ábhar a bhfuil sé i gceist staidéar a dhéanamh air agus an chúis go ndéantar? An leagann an t-iarrthóir amach na haidhmeanna leis an staidéar agus an chaoi ar dóigh go mbainfear amach iad?

Maidir le gach ceann de na trí chritéar, cé chomh maith is a éiríonn leis an iarrthóir an méid sin a dhéanamh go soiléir agus go loighciúil?

Sainiú agus bunús
(uasmhéid = 3 mharc)

Go han-mhaith = 3
Go maith = 2
Réasúnta = 1

Aidhmeanna a shonrú
(uasmhéid = 3 mharc)

Go han-mhaith = 3
Go maith = 2
Réasúnta = 1

Cur chuige a shonrú
(uasmhéid = 3 mharc)

Go han-mhaith = 3
Go maith = 2
Réasúnta = 1

MEASTÓIREACHT AR NA FOINSÍ (25 marc)

Tagairt a dhéanamh do láidreachtaí agus/nó laigí na bhfoinsí agus léargas a thabhairt ar an mbaint atá ag na foinsí leis an ábhar.

Cé chomh maith is a éiríonn leis an iarrthóir an méid sin a dhéanamh go soiléir agus go loighciúil?

Tagairt do na TRÍ fhoinse GO LÉIR

sármhaith = 22-25 marc
go han-mhaith = 17-21 marc
go maith = 13-16 mharc
réasúnta = 9-12 mharc
lag = 0-8 marc

Gan ann ach tagairt do DHÁ fhoinse

sármhaith = 15-17 marc
go han-mhaith = 12-14 mharc
go maith = 9-11 mharc
réasúnta = 6-8 marc
lag = 0-5 mharc

Gan ann ach tagairt d'fhoinse AMHÁIN

sármhaith = 8-9 marc
go han-mhaith = 6-7 marc
go maith = 4-5 mharc
réasúnta = 2-3 mharc
lag = 0-1 mharc

AISTE FHADA (60 marc)

Aiste staire = 50 marc

Athbhreithniú ar an bpróiseas taighde = 10 marc

Is féidir an t-athbhreithniú ar an bpróiseas taighde a bheith ina chuid shlán den aiste nó is féidir é a chur i láthair mar ghné ar leith den obair.

Ba cheart an aiste staire a mheas mar aonad agus marcanna as 50 a bhronnadh mar seo a leanas:

<i>Eolas ar an stair – 25 marc</i> Críochnúil, cruinn agus ag baint le hábhar an teidil	<i>Sármhaith:</i> 21-25 <i>Go han-mhaith:</i> 16-20 <i>Go maith:</i> 11-15 <i>Réasúnta:</i> 6-10 <i>Lag:</i> 0-5
<i>Scileanna taighde – 15 mharc – Mar shampla</i> Taighde sách domhain léirithe Úsáid na bhfoinsí Plé cóir cothrom ar na ceisteanna	<i>Sármhaith:</i> 13-15 <i>Go han-mhaith:</i> 10-12 <i>Go maith:</i> 7-9 <i>Réasúnta:</i> 4-6 <i>Go lag:</i> 0-3
<i>Cur i láthair – 10 marc</i> Lítearthacht Léirchruinneas Leagan Amach	<i>Sármhaith:</i> 9-10 <i>Go han-mhaith:</i> 7-8 <i>Go maith:</i> 5-6 <i>Réasúnta:</i> 3-4 <i>Lag:</i> 0-2

Athbhreithniú ar an bpróiseas taighde (10 marc)

Is féidir é seo a chur i láthair mar chuid ann féin nó mar chuid shlán den aiste.

Ba cheart don scrúdaitheoir an cuntas ar an bpróiseas taighde a mheas ina iomláine, agus marcanna a bhronnadh mar seo a leanas:

Sármhaith: 9-10
Go han-mhaith: 7-8
Go maith: 5-6
Réasúnta: 3-4
Lag: 0-2

Roinn 1: CEIST DHOICIMÉAD BHUNAITHE (CDB) (100 marc)

1. Tuiscint (20 marc)

- (a) Oibrithe longthógála. 5M
- (b) Mar dhaonra de dhaoine gan obair ag lobhadh i dtithe beaga gránna ar shráideanna caola leadránacha 5M
- (c) Bochtaineacht. 5M
- (d) Go nglacfaidh oibrithe smacht ar an tír/ Chun an tír a phleanáil, a eagrú agus a fhorbairt/ Go mbainfidh gach duine tairbhe as an saibhreas is féidir leis an tír a tháirgeadh. 5M

2. Comparáid (20 marc)

- (a) Luaitear na fadhbanna sóisialta agus geilleagracha sa **dá** cháipéis.

Tagraítear i nDoiciméad A don bhochtaineacht agus don dífhostaíocht in Jarrow. Tá sé ‘marbh’ agus ‘dearóil’, agus ina ‘bhaile don lucht oibre’ agus go leor daoine ‘as obair’ ann agus gan aon phlean ceart le cabhrú leo.

Tagraítear i nDoiciméad B chomh maith don bhochtaineacht agus don dífhostaíocht in Jarrow. Ní ‘locht pearsanta’ mhuintir an bhaile atá sa bhochtaineacht, ach ‘comhartha í ar urchóid náisiúnta’ agus gné den ‘naimhdeas idir na haicmí’. Gairtear ar na hoibrithe smacht a ghlacadh ar an tír.

Marcáiltear gach doiciméad ar scála aistritheach as 5:

Sármhaith = 5 mharc An-mhaith = 4 mharc Go maith = 3 mharc
Réasúnta = 2 mharc Go lag = 0-1 mharc

Freagra nach luann ach doiciméad amháin = uasmhéid 5M 10M

- (b) Aontaítear sa **dá** dhoiciméid nach raibh aon éifeacht leis na hiarrachtaí a rinneadh chun na fadhbanna a réiteach.

Iarrtar i nDoiciméad A cén fáth ‘nach ndearnadh dada ar son bailte [cosúil le Jarrow] atá ag dul i léig ná ar son a muintire atá as obair’. Aithnítear ann go bhfaigheann daoine dífhostaithe dol, go bhfuil tástáil acmhainne ann, gur osclaíodh ionaid oiliúna, agus obair charthanais ar bun ag an gComhar um Sheirbhís Phearsanta, ach tugtar ‘comharthaí laga’ orthu sin agus éilítear ‘rud éigin dearfach agus cruthaitheach’.

Cuirtear an milleán i nDoiciméad B faoi fhadhbanna na ndaoine bochta agus dífhostaithe ar an ‘streachailt idir na haicmí’ agus ní rudaí iad gur

féidir leis an Comhar um Sheirbhís Phearsanta a leigheas. Tá gnólachtaí Jarrow dúnta ‘ar mhaithe le grúpa cumhachtach éigin, nach gá dóibh aon aird a thabhairt ar na hiarmhairtí sóisialta a bhaineann lena gcinntí’. Éilíonn an scríbhneoir ar oibrithe smacht a ghlacadh ar an tír ionas gur féidir le gach duine, ní na daoine saibhre amháin ‘tairbhe [a bhaint] as an saibhreas is féidir linn a tháirgeadh’.

Marcáiltear gach doiciméad ar scála aistritheach as 5:

Sármhaith = 5 mharc An-mhaith = 4 mharc Go maith = 3 mharc

Réasúnta = 2 mharc Go lag = 0-1 mharc

Freagra nach luann ach doiciméad amháin = uasmhéid 5M 10M

3. Criticeas (20 marc)

- (a) Tá easpa plean le déileáil leis na fadhbanna sóisialta agus geilleagracha aitheanta ag scríbhneoir Dhoiciméad A, d’éiligh sé plean, ach níor thug sé aon tograí a d’fhéadfadh a bheith mar chuid den phlean sin. Faoi dhó, iarrann sé cén fáth nach ndearnadh dada agus, cé go n-éilíonn sé ‘rud éigin dearfach agus cruthaitheach’, ní thugann sé aon samplaí. Scríobhann sé nach ‘cuid de phlean ar bith é an dól’, ach ní hea a shliocht ach oiread.

Agus an freagra á mheas ina iomláine, marcáiltear ar scála aistritheach as 10:

Sármhaith = 9-10 marc Go han-mhaith = 7-8 marc

Go maith = 5-6 mharc Réasúnta = 3-4 mharc Go lag = 0-2 mharc

10M

- (b) Láidreachtaí: Is príomhfhoinsí é seo a scríobh an Feisire Parlaiminte do Jarrow trí bliana tar éis an imeachta. Bhí an scríbhneoir ina ceannródaí sa mháirseáil agus ó shin bhí am aici machnamh a dhéanamh ar na himeachtaí. Léirítear meon aigne an pholaiteora phaiseanta ón eite chlé a léirigh tuairimí a vótálaithe sna 1930idí. Mar gheall gur luadh an Comhar um Sheirbhís Phearsanta, is féidir crostagairt a dhéanamh le foinsí eile. Glac le láidreachtaí bailí ar bith eile.

Agus an freagra á mheas ina iomláine, marcáiltear ar scála aistritheach as 10:

Sármhaith = 9-10 marc Go han-mhaith = 7-8 marc

Go maith = 5-6 mharc Réasúnta = 3-4 mharc Lag = 0-2 mharc

10M

4. Comhthéacsúchán (40 marc)

Tosaítear, le ceist 4, ar mharcáil de réir an ailt.

Uasmhéid MC = 24

Uasmhéid MG = 16

TABHAIR FAOI DEARA: DHÁ ghné (Cad iad na haidhmeanna + cé chomh mór agus a baineadh amach iad?)

Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 20

Ábhar a chuireann síos ar imeachtaí laethúla Mháirseáil Jarrow gan tagairt do dhá ghné eile na ceiste = nach mó ná Cothrom ar MG

Marc Carnach = Uasmhéid 24 marc

Meastóireacht Ghinearálta = Uasmhéid 16 mharc

Marc Carnach (MC)

Marcanna iad seo a bhronntar maidir le hábhar staire atá cruinn agus ag baint le hábhar na ceiste a cuireadh.

Roinnfidh an scrúdaitheoir an freagra ina ailt nó ina aonaid ba chomhionann le hait.

Tharlódh alt nó comhionann ailt ar cheann acu seo a leanas:

- (i) Réamhrá fiúntach ina dtráchtar ar chúlra an cháis agus/nó ina leagtar síos na téarmaí agus ina mínítear an cur chuige;
- (ii) Eachtra, ré nó céim i sraith eachtraí;
- (iii) Gné a bhaineann le topaic/ceist agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (iv) Pointe mar chuid d'argóint nó plé, agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (v) Míniú ar choincheap nó ar théarma agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (vi) Má tá roinnt ráitis shuntasacha fhiúntacha ann ina bhfuil fíricí, míniúchán nó tráchttaireacht, ainneoin gan ceangal ná gaol eatarthu, is féidir iad a thabhairt le chéile agus a mheas mar a bheadh comhionann ailt ann;
- (vii) Alt nó achoimre mhaith chlabhsúir a mbeadh níos mó ag baint leis ná athrá díreach.

(Achoimre nach bhfuil ann ach athrá = uasmhéid 4 mharc)

Nuair atá an freagra roinnte ina ailt nó a gcomhionann ag an scrúdaitheoir, bronnfar marcanna i leith gach ailt nó a chomhionann mar seo a leanas:

Sármhaith: 11-12 mharc	Sárshaothar anailíse, léargais nó tráchttaireachta. Eolas cruinn, suntasach á chur i láthair go soiléir.
Go han-mhaith: 8-10 marc	Ábhar an-mhaith, á chur i láthair go cruinn soiléir.
Go maith: 6-7 marc	Eolas fiúntach, á chur i láthair go maith.
Réasúnta: 3-5 mharc	Eolas teoranta/ar éigean é á chur i láthair
Go lag: 0-2 mharc	Gan tábhacht/gan baint le hábhar/botúin thromchúiseacha.

Meastóireacht Ghinearálta (MG)

Agus marcanna MG á mbronnadh, cuirfidh an scrúdaitheoir san áireamh cé chomh maith agus a láimhseálann an t-iarrthóir an cheist a cuireadh. Beidh an tábla grádúcháin seo a leanas i bhfeidhm:

Sármhaith: 14-16 mharc

Go han-mhaith: 11-13 mharc

Go maith: 6-10 marc

Réasúnta: 4-5 mharc

Go lag: 2-3 mharc

An-lag: 0-1 mharc

Agus marcanna MG á mbronnadh, níor cheart go mbeadh an scrúdaitheoir ag súil le freagraí níos iomláine ná 40% i gcomparáid leis na freagraí ar na ceisteanna níos faide maidir le topaicí i Roinn 2 agus i Roinn 3.

Leantar den phrionsabal seo maidir le marcáil de réir an ailt (MC agus MG) síos trí Roinn 2 agus Roinn 3. Bíonn marcanna MC agus marcanna MG i gcóimheas 60/40 le chéile ar feadh an scrúdpháipéir ar fad.

Roinn 2: ÉIRE (200 marc)

agus

Roinn 3: AN EORAIP AGUS AN DOMHAN MÓR (100 marc)

Éilítear ar an iarrthóir i Roinn 2 agus i Roinn 3 freagra a thabhairt mar gheall ar cheist staire. Marcáiltear na freagraí faoi dhá cheannteideal:

Marc Carnach (MC) maidir le hábhar staire atá cruinn agus ag baint le hábhar na ceiste mar a cuireadh í.

Uasmhéid MC = 60 marc.

Meastóireacht Ghinearálta (MG) maidir le feabhas an fhreagra ina iomláine i gcomhthéacs na ceiste a cuireadh.

Uasmhéid MG = 40 marc.

An freagra a mharcáil

Agus an freagra á mharcáil, beidh dearcadh oscailte ag an scrúdaitheoir ag déileáil leis an ábhar maidir leis an réimse freagraí inghlactha a bhféadfaí a bheith ag súil leo ó iarrthóir ar an leibhéal seo agus beidh tuiscint ag an scrúdaitheoir ar scóip an eolais agus na scileanna staire a éilítear faoin siollabas. Roinnfidh an scrúdaitheoir an freagra ina ailt nó ina aonaid ba chomhionann le hait:

- (i) Réamhrá oiriúnach ag tabhairt an eolais chúlra agus/nó ag sainmhíniú na dtéarmaí agus ag míniú an chuir chuige;
- (ii) Eachtra, ré nó céim i sraith eachtraí;
- (iii) Gné a bhaineann le topaic/ceist agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (iv) Pointe mar chuid d'argóint nó plé, agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (v) Míniú ar choincheap nó ar théarma agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (vi) Má tá roinnt ráitis shuntasacha fhiúntacha ann ina bhfuil fíricí, míniúchán nó tráchttaireacht, ainneoin gan ceangal ná gaol eatarthu, is féidir iad a thabhairt le chéile agus a mheas mar a bheadh comhionann ailt ann;
- (vii) Alt nó achoimre mhaith chlabhsúir a mbeadh níos mó ag baint leis ná athrá díreach.

(Achoimre nach bhfuil ann ach athrá = uasmhéid 4 mharc)

Bronnfaidh an scrúdaitheoir marcanna i leith gach ailt nó a chomhionann mar seo a leanas:

Marc Carnach (MC) (Uasmhéid = 60 marc)

Sármhaith: 11-12 mharc	Sárshaothar anailíse, léargais nó tráchtairachta. Eolas cruinn, suntasach á chur i láthair go soiléir.
Go han-mhaith: 8-10 marc	Ábhar an-mhaith, á chur i láthair go cruinn soiléir.
Go maith: 6-7 marc	Eolas fiúntach, á chur i láthair go maith.
Réasúnta: 3-5 mharc	Eolas teoranta/ar éigean é á chur i láthair
Go lag: 0-2 mharc	Gan tábhacht / gan baint le hábhar / botúin thromchúiseacha.

Meastóireacht Ghinearálta (MG) (Uasmhéid = 40 marc)

Sármhaith: 34-40 marc	Sármhaith sa chaoi a ndéileáiltear leis an gceist a cuireadh, go háirithe sa chás go léirítear foghlaim mhionghéar, léitheoireacht leathanréimseach, cumas anailíse nó tráchtairacht fhorleiththeadach.
Go han-mhaith: 28-33 marc	Go han-mhaith – ach gan é a bheith sármhaith – sa chaoi a ndéileáiltear leis an gceist a cuireadh, i.e. cruinn agus cuimsitheach.
Go maith: 22-27 marc	Ar chaighdeán maith ó thaobh an chaoi a ndéileáiltear leis an gceist a cuireadh, ach gan é a bheith eisceachtúil maidir leis an eolas ná an tráchtairacht a chuirtear ar fáil.
Réasúnta: 16-21 marc	Iarracht réasúnta an cheist a cuireadh a fhreagairt, ach lochtanna sonracha air, e.g. tráchtairacht neamhiomlán, sonraí nach mbaineann le hábhar, míchruinneas ó thaobh fíricí.
Go lag: 10-15 mharc	Go dona sa mhéid agus go dteipeann ar an iarrthóir an cheist mar a cuireadh í a fhreagairt, ach fiúntas áirithe leis ina dhiaidh sin féin.
Go han-lag: 0-9 marc	Freagra an-dona nach bhfuil ann, ar an gcuid is fearr de, ach blúiríní eolais.

Agus marcanna MG á mbronnadh, déanfaidh an scrúdaitheoir feabhas an fhreagra a mheas agus na gnéithe seo a leanas á gcur san áireamh de réir mar is cuí:

- Cé chomh mór is a léirigh an t-iarrthóir cumas anailís a dhéanamh ar na nithe a bhaineann leis an gceist a cuireadh (i.e. níos mó ná tuairisc reacaireachta sa fhreagra)?
- Cé chomh maith is a láimhseáil an t-iarrthóir an fhianaise a bhaineann le hábhar a chuireann bonn iontaofa faoina c(h)uid anailíse?
- Cé chomh mór is a léirigh an t-iarrthóir cumas cúis a chur i láthair agus a theacht ar lón tátail (i.e. an cheist mar a cuireadh í a fhreagairt)?

ROINN 2: ÉIRE (200 marc)

Freagair ceist amháin as dhá cheann de na sé thopaic thíos.

Éire: Topaic 1

Éire agus an tAontas, 1815 1870

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (láidreachtaí + laigí)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

Éire: Topaic 2

Gluaiseachtaí ar son leasú polaitíochta agus sóisialta, 1870 1914

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
TABHAIR FAOI DEARA: DHÁ ghné (Butt + Parnell)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
TABHAIR FAOI DEARA: DHÁ ghné (aidhmeanna Carson + cé chomh rathúil agus a bhí sé)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

Éire: Topaic 3

Ar thóir an fhlaithis agus tionchar na críochdheighilte, 1912 1949

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uas. MC = 60
Uasmhéid MG = 40
TABHAIR FAOI DEARA: DHÁ ghné (Cosgrave + de Valera)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
TABHAIR FAOI DEARA: DHÁ ghné (Thuaidh + Theas)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50

Éire: Topaic 4
Diaspóra na hÉireann, 1840 1966

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
TABHAIR FAOI DEARA: DHÁ ghné (dúshláin + deiseanna)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

Éire: Topaic 5
An pholaitíocht agus an tsochaí i dTuaisceart Éireann, 1949 1993

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
TABHAIR FAOI DEARA: DHÁ ghné (fadhbanna ba mhó + chomh héifeachtach agus a tugadh fúthu)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
TABHAIR FAOI DEARA: DHÁ ghné (an fáth ar tháinig Gluaiseacht na gCeart Sibhialta chun cinn i dTuaisceart Éireann + ar éirigh leis)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uas. MC = 60
Uasmhéid MG = 40

Éire: Topaic 6
An rialtas, an gilleagar agus an tsochaí i bPoblacht na hÉireann, 1949 1989

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uas. MC = 60
Uasmhéid MG = 40

ROINN 3: AN EORAIP AGUS AN DOMHAN MÓR (100 marc)

Freagair ceist amháin as ceann amháin de na cúig thopaic thíos.

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 1

An náisiúnachas agus foirmiú stát san Eoraip, 1815 1871

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
TABHAIR FAOI DEARA: DHÁ ghné (an Iodáil + an Ghearmáin)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
TABHAIR FAOI DEARA: DHÁ ghné (ceardchumannachas agus sóisialacha
+ mórfholaitíocht)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 2

Náisiúnstáit agus teannas idirnáisiúnta, 1871 1920

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
TABHAIR FAOI DEARA: DHÁ ghné (tionsclaíocht + aireagán agus stair
luath an ghluaiseáin)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
TABHAIR FAOI DEARA: DHÁ ghné (cúiseanna leis an Impiriúlachas Nua
+ tionchar ar an Eoraip)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 4

Easaontas agus athailíniú san Eoraip, 1945 1992

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
TABHAIR FAOI DEARA: DHÁ ghné (gnóthaí intíre + gnóthaí eachtracha)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (láidreachtaí + laigí)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
4. Uasmhéid MC = 60 Uasmhéid MG = 40

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 5
Cúlú na hEorpa ó impireachtaí agus an toradh, 1945 1990

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
TABHAIR FAOI DEARA: DHÁ ghné (an Bhreatain + an India)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
TABHAIR FAOI DEARA: DHÁ ghné (fadhbanna inmheánacha agus seachtracha + cé chomh héifeachtach agus a réitigh Sukarno iad)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 6
Na Stáit Aontaithe agus an domhan, 1945 1989

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
TABHAIR FAOI DEARA: BEIRT Uachtarán SAM ar a laghad
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
TABHAIR FAOI DEARA: DHÁ ghné (baghcat bus Montgomery + gnéithe eile de shaol Mheiriceá)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
TABHAIR FAOI DEARA: DHÁ ghné (borradh 1945-1968 + meath 1968-1989)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

Leathanach Bán



Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

SCRÚDÚ NA hARDTEISTIMÉIREACHTA, 2017

SCÉIM MHARCÁLA

**STAIR
AN NUA-AOIS LUATH**

ARDLEIBHÉAL

AN TUARASCÁIL AR AN STAIDÉAR TAIGHDE (TST)
(100 marc)

LÉITEAR AN tIOMLÁN SULA MARCÁILTEAR AON NÍ!

PLEAN IMLÍNEACH (15 mharc)

Foinsí a lua = 6 mharc Gnéithe eile = 9 marc

Foinsí a lua

Iarrtar trí fhoinse chuí a lua.

Gach foinse chuí a lua go cruinn = 2 mharc

Údar agus teideal amháin = 1 mharc

Mír eolais eile sa bhreis air sin mar fhianaise (e.g. foilsitheoir, dáta) = 1 mharc

2 mharc x 3 = uasmhéid 6 mharc maidir le trí fhoinse

N.B. 'Ní ghlacfar le gnáth-théacsleabhair scoile mar fhoinsí oiriúnacha chun críche staidéir thaighde.' RO/CNCM *Treoirlínte*, lch 14.

An t-ábhar staidéir atá molta a shainiú agus bunús a thabhairt dó, ag sonrú na n-aidhmeanna agus an chuir chuige atá i gceist.

An leagann an t-iarrthóir amach go soiléir an t-ábhar a bhfuil sé i gceist staidéar a dhéanamh air agus an chúis go ndéantar? An leagann an t-iarrthóir amach na haidhmeanna leis an staidéar agus an chaoi ar dóigh go mbainfear amach iad?

Maidir le gach ceann de na trí chritéar, cé chomh maith is a éiríonn leis an iarrthóir an méid sin a dhéanamh go soiléir agus go loighciúil?

Sainiú agus bunús
(uasmhéid = 3 mharc)

Go han-mhaith = 3
Go maith = 2
Réasúnta = 1

Aidhmeanna a shonrú
(uasmhéid = 3 mharc)

Go han-mhaith = 3
Go maith = 2
Réasúnta = 1

Cur chuige a shonrú
(uasmhéid = 3 mharc)

Go han-mhaith = 3
Go maith = 2
Réasúnta = 1

MEASTÓIREACHT AR NA FOINSÍ (25 marc)

Tagairt a dhéanamh do láidreachtaí agus/nó laigí na bhfoinsí agus léargas a thabhairt ar an mbaint atá ag na foinsí leis an ábhar.

Cé chomh maith is a éiríonn leis an iarrthóir an méid sin a dhéanamh go soiléir agus go loighciúil?

Tagairt do na TRÍ fhoinsé GO LÉIR

sármhaith = 22-25 marc
go han-mhaith = 17-21 marc
go maith = 13-16 mharc
réasúnta = 9-12 mharc
lag = 0-8 marc

Gan ann ach tagairt do DHÁ fhoinsé

sármhaith = 15-17 marc
go han-mhaith = 12-14 mharc
go maith = 9-11 mharc
réasúnta = 6-8 marc
lag = 0-5 mharc

Gan ann ach tagairt d'fhoinsé AMHÁIN

sármhaith = 8-9 marc
go han-mhaith = 6-7 marc
go maith = 4-5 mharc
réasúnta = 2-3 mharc
lag = 0-1 mharc

AISTE FHADA (60 marc)

Aiste staire = 50 marc

Athbhreithniú ar an bpróiseas taighde = 10 marc

Is féidir an t-athbhreithniú ar an bpróiseas taighde a bheith ina chuid shlán den aiste nó is féidir é a chur i láthair mar ghné ar leith den obair.

Ba cheart an aiste staire a mheas mar aonad agus marcanna as 50 a bhronnadh mar seo a leanas:

<i>Eolas ar an stair – 25 marc</i> Críochnúil, cruinn agus ag baint le hábhar an teidil	<i>Sármhaith:</i> 21-25 <i>Go han-mhaith:</i> 16-20 <i>Go maith:</i> 11-15 <i>Réasúnta:</i> 6-10 <i>Lag:</i> 0-5
<i>Scileanna taighde – 15 mharc – Mar shampla</i> Taighde sách domhain léirithe Úsáid na bhfoinsí Plé cóir cothrom ar na ceisteanna	<i>Sármhaith:</i> 13-15 <i>Go han-mhaith:</i> 10-12 <i>Go maith:</i> 7-9 <i>Réasúnta:</i> 4-6 <i>Go lag:</i> 0-3
<i>Cur i láthair – 10 marc</i> Lítearthacht Léirchruinneas Leagan Amach	<i>Sármhaith:</i> 9-10 <i>Go han-mhaith:</i> 7-8 <i>Go maith:</i> 5-6 <i>Réasúnta:</i> 3-4 <i>Lag:</i> 0-2

Athbhreithniú ar an bpróiseas taighde (10 marc)

Is féidir é seo a chur i láthair mar chuid ann féin nó mar chuid shlán den aiste.

Ba cheart don scrúdaitheoir an cuntas ar an bpróiseas taighde a mheas ina iomláine, agus marcanna a bhronnadh mar seo a leanas:

Sármhaith: 9-10
Go han-mhaith: 7-8
Go maith: 5-6
Réasúnta: 3-4
Lag: 0-2

Roinn 1: CEIST DHOICIMÉAD BHUNAITHE (CDB) (100 marc)

1. Tuiscint (20 marc)

- (a) Ar chéimeanna na hard-eaglaise 5M
- (b) D'fhéadfadh cuid díobh a bheith olc faoin dromchla/ D'fhéadfadh an chuma atá orthu bheith mealltach/ Inseoidh roinnt díobh bréaga duit 5M
- (c) Níor tháinig cabhlach Carreno (ná aon long eile ón Domhan Nua) 5M
- (d) Thug a chairde maoin agus seilbh dó/ Bhí sé in ann aire a thabhairt do na litreacha creidmheasa ar fad/ Níorbh ghá dó tuilleadh iasachtaí a thógáil amach 5M

2. Comparáid (20 marc)

- (a) Tugann an dá dhoiciméad le tuiscint go raibh teagmháil leis an Domhan Nua dúshlánach d'Eorpaigh.
 Luaitear i nDoiciméad A go mbeidh complacht saighdiúirí iontaofa ag teastáil i gcomhair aon sluaíocht. Déantar cur síos ann ar chomh deacair is atá an tír-raon le foraoisí móra, aibhneacha agus seascainn. Deir sé go n-oibreoidh na saighdiúirí go dílis agus go crua agus ór á chuardach, ach díreach chomh fada is a bhíonn rudaí ag dul i gceart dóibh. Seachas sin, d'fhéadfaí an té a thug an complacht le chéile a mharú.
 Deirtear i nDoiciméad B i Samhain 1553, ar cibé chúis, nár shroich cabhlach Carreno ná aon long nua as Meiriceá Sevilla. Tharla cruatan geilleagrach do cheannaithe in Sevilla mar gheall ar an mbriseadh seo i dtrádáil bhrabúsach. Bhí sé dúshlánach trádáil chomh fada a dhéanamh go rathúil.

Marcáiltear gach doiciméad ar scála aistritheach as 5:

Sármhaith = 5 mharc Go han-mhaith = 4 mharc

Go maith = 3 mharc Réasúnta = 2 mharc Lag = 0-1 mharc

10M

Freagra nach luann ach doiciméad amháin = Uasmhéid 5M

- (b) Tá an chomhairle mhaith chéanna sa dá dhoiciméad.
 Cuirtear comhairle ar fhear i nDoiciméad A a bhfuil sé i gceist aige turas a threorú ó Sevilla chuig an Domhan Nua go mbeidh complacht saighdiúirí iontaofa ag teastáil uaidh agus go mbeidh air cúlra agus carachtar aon saighdiúirí nua a fhiosrú go rúnda.
 Litir is ea Doiciméad B ó cheannai in Sevilla chuig a pháirtí gnó sóisearach i bPeiriú. Is é an chomhairle a tugadh go mbeadh an fear níos fearr dá bhfanadh sé i bPeiriú mar go bhfuil an costas maireachtála in

Sevilla i bhfad ró-ard agus nach bhfuil rátaí úis ar iasachtaí in-acmhainne mura bhfuil cairde agat le cúnamh a thabhairt duit

Marcáiltear gach doiciméad ar scála aistritheach as 5:

Sármhaith = 5 mharc Go han-mhaith = 4 mharc

Go maith = 3 mharc Réasúnta = 2 mharc Lag = 0-1 mharc

10M

Freagra nach luann ach doiciméad amháin = Uasmhéid 5M

3. *Criticeas (20 marc)*

- (a) Tá fianaise i nDoiciméad A go raibh aithne mhaith ag an scríbhneoir ar Sevilla agus ar an Domhan Nua araon.

Insíonn an cheannscríbhinn os cionn an téacs dúinn gur taiscéalaí a bhí sa scríbhneoir (ar an Domhan Nua is dócha) agus go raibh sé anseo ag cur comhairle ar fhear a raibh sé i gceist aige turas a thabhairt ar Sevilla. Comhairle atá i bhformhór an tsleachta maidir le saighdiúirí oiriúnacha a roghnú le bheith ar an turas agus an chúis go bhfuil sé rithábachtach rogha maith a dhéanamh. Is cosúil ón gcomhairle gur fhoghlaím an scríbhneoir a cheacht ó thaithí chrua. Déanann sé cur síos chomh maith ar chomh deacair is atá an tír-raon sa Domhan Nua ar bhealach a thugann le fios go raibh sé ann agus go bhfaca sé é.

Marcáiltear an freagra ar scála aistritheach as 10:

Sármhaith = 9-10 marc Go han-mhaith = 7-8 marc

Go maith = 5-6 mharc Réasúnta = 3-4 mharc Lag = 0-2 mharc

10M

- (b) Go traidisiúnta, bhí sé i gceist go mbeadh litir rúnda idir an scríbhneoir agus an faighteoir. Is féidir linn glacadh leis, ach ní féidir linn a bheith cinnte, go bhfuil comhairle ó chroí sa litir seo don pháirtí sóisearach i bPeiriú. Tugann sé roinnt sonraí maidir le cineál na géarchéime geilleagraí do cheannaithe in Sevilla ag an am. Glacaimid leis go dtabharfadh aon duine comhairle oscailte agus ionraic dá pháirtí gnó, ach níl aon bhealach againn le fios a bheith againn an raibh sé ar mhaithe le ceannaí Sevilla nó a pháirtí i bPeiriú. Tá an doiciméad seo láidir mar gur mó an seans go bhfuil sé ó chroí, ach níl sé sin cinnte.

Marcáiltear an freagra ar scála aistritheach as 10:

Sármhaith = 9-10 marc Go han-mhaith = 7-8 marc

Go maith = 5-6 mharc Réasúnta = 3-4 mharc Lag = 0-2 mharc

10M

4. *Comhthéacsúchán (40 marc)*

Tosaítear, le ceist 4, ar mharcáil de réir an ailt.

Marc Carnach = Uasmhéid 24 marc

Meastóireacht Ghinearálta = Uasmhéid 16 mharc

Marc Carnach (MC)

Marcanna iad seo a bhronnar maidir le hábhar staire atá cruinn agus ag baint le hábhar na ceiste a cuireadh.

Roinnfidh an scrúdaitheoir an freagra ina ailt nó ina aonaid ba chomhionann le hait.

Tharlódh alt nó comhionann ailt ar cheann acu seo a leanas:

- (i) Réamhrá fiúntach ina dtráchtar ar chúlra an cháis agus/nó ina leagtar síos na téarmaí agus ina mínítear an cur chuige;
 - (ii) Eachtra, ré nó céim i sraith eachtraí;
 - (iii) Gné a bhaineann le topaic/ceist agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
 - (iv) Pointe mar chuid d'argóint nó plé, agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
 - (v) Míniú ar choincheap nó ar théarma agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
 - (vi) Má tá roinnt ráitis shuntasacha fhiúntacha ann ina bhfuil fíricí, míniúchán nó tráchttaireacht, ainneoin gan ceangal ná gaol eatarthu, is féidir iad a thabhairt le chéile agus a mheas mar a bheadh comhionann ailt ann;
 - (vii) Alt nó achoimre mhaith chlabhsúir a mbeadh níos mó ag baint leis ná athrá díreach.
- (Achoimre nach bhfuil ann ach athrá = uasmhéid 4 mharc)

Nuair atá an freagra roinnte ina ailt nó a gcomhionann ag an scrúdaitheoir, bronnfar marcanna i leith gach ailt nó a chomhionann mar seo a leanas:

Sármhaith: 11-12 mharc	Sárshaothar anailíse, léargais nó tráchttaireachta. Eolas cruinn, suntasach á chur i láthair go soiléir.
Go han-mhaith: 8-10 marc	Ábhar an-mhaith, á chur i láthair go cruinn soiléir.
Go maith: 6-7 marc	Eolas fiúntach, á chur i láthair go maith.
Réasúnta: 3-5 mharc	Eolas teoranta/ar éigean é á chur i láthair
Go lag: 0-2 mharc	Gan tábhacht/gan baint le hábhar/botúin thromchúiseacha.

Meastóireacht Ghinearálta (MG)

Agus marcanna MG á mbronnadh, cuirfidh an scrúdaitheoir san áireamh cé chomh maith agus a láimhseálann an t-iarrthóir an cheist a cuireadh. Beidh an tábla grádúcháin seo a leanas i bhfeidhm:

Sármhaith: 14-16 mharc
Go han-mhaith: 11-13 mharc
Go maith: 6-10 marc
Réasúnta: 4-5 mharc
Go lag: 2-3 mharc
An-lag: 0-1 mharc

Agus marcanna MG á mbronnadh, níor cheart go mbeadh an scrúdaitheoir ag súil le freagraí níos iomláine ná 40% i gcomparáid leis na freagraí ar na ceisteanna níos faide maidir le topaicí i Roinn 2 agus i Roinn 3.

Leantar den phrionsabal seo maidir le marcáil de réir an ailt (MC agus MG) síos trí Roinn 2 agus Roinn 3. Bíonn marcanna MC agus marcanna MG i gcóimheas 60/40 le chéile ar feadh an scrúdpháipéir ar fad.

Roinn 2: ÉIRE (200 marc)

agus

Roinn 3: AN EORAIP AGUS AN DOMHAN MÓR (100 marc)

Éilítear ar an iarrthóir i Roinn 2 agus i Roinn 3 freagra a thabhairt mar gheall ar cheist staire. Marcáiltear na freagraí faoi dhá cheannteideal:

Marc Carnach (MC) maidir le hábhar staire atá cruinn agus ag baint le hábhar na ceiste mar a cuireadh í.

Uasmhéid MC = 60 marc.

Meastóireacht Ghinearálta (MG) maidir le feabhas an fhreagra ina iomláine i gcomhthéacs na ceiste a cuireadh.

Uasmhéid MG = 40 marc.

An freagra a mharcáil

Agus an freagra á mharcáil, beidh dearcadh oscailte ag an scrúdaitheoir ag déileáil leis an ábhar maidir leis an réimse freagraí inghlactha a bhféadfaí a bheith ag súil leo ó iarrthóir ar an leibhéal seo agus beidh tuiscint ag an scrúdaitheoir ar scóip an eolais agus na scileanna staire a éilítear faoin siollabas. Roinnfidh an scrúdaitheoir an freagra ina ailt nó ina aonaid ba chomhionann le hait:

- (i) Réamhrá oiriúnach ag tabhairt an eolais chúlra agus/nó ag sainmhíniú na dtéarmaí agus ag míniú an chuir chuige;
- (ii) Eachtra, ré nó céim i sraith eachtraí;
- (iii) Gné a bhaineann le topaic/ceist agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (iv) Pointe mar chuid d'argóint nó plé, agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (v) Míniú ar choincheap nó ar théarma agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (vi) Má tá roinnt ráitis shuntasacha fhiúntacha ann ina bhfuil fíricí, míniúchán nó tráchttaireacht, ainneoin gan ceangal ná gaol eatarthu, is féidir iad a thabhairt le chéile agus a mheas mar a bheadh comhionann ailt ann;
- (vii) Alt nó achoimre mhaith chlabhsúir a mbeadh níos mó ag baint leis ná athrá díreach.

(Achoimre nach bhfuil ann ach athrá = uasmhéid 4 mharc)

Bronnfaidh an scrúdaitheoir marcanna i leith gach ailt nó a chomhionann mar seo a leanas:

Marc Carnach (MC) (Uasmhéid = 60 marc)

Sármaith: 11-12 mharc Sárshaothar anailíse, léargais nó tráchttaireachta. Eolas cruinn, suntasach á chur i láthair go soiléir.

Go han-mhaith: 8-10 marc Ábhar an-mhaith, á chur i láthair go cruinn soiléir.

Go maith: 6-7 marc Eolas fiúntach, á chur i láthair go maith.

Réasúnta: 3-5 mharc Eolas teoranta/ar éigean é á chur i láthair

Go lag: 0-2 mharc Gan tábhacht / gan baint le hábhar / botúin thromchúiseacha.

Meastóireacht Ghinearálta (MG) (Uasmhéid = 40 marc)

Sármhaith: 34-40 marc Sármhaith sa chaoi a ndéileáiltear leis an gceist a cuireadh, go háirithe sa chás go léirítear foghlaim mhionghéar, léitheoireacht leathanréimseach, cumas anailíse nó tráchttaireacht fhorleitheach.

Go han-mhaith: 28-33 marc Go han-mhaith – ach gan é a bheith sármhaith – sa chaoi a ndéileáiltear leis an gceist a cuireadh, i.e. cruinn agus cuimsitheach.

Go maith: 22-27 marc Ar chaighdeán maith ó thaobh an chaoi a ndéileáiltear leis an gceist a cuireadh, ach gan é a bheith eisceachtúil maidir leis an eolas ná an tráchttaireacht a chuirtear ar fáil.

Réasúnta: 16-21 marc Iarracht réasúnta an cheist a cuireadh a fhreagairt, ach lochtanna sonracha air, e.g. tráchttaireacht neamhiomlán, sonraí nach mbaineann le hábhar, míchruinneas ó thaobh fíricí.

Go lag: 10-15 mharc Go dona sa mhéid agus go dteipeann ar an iarrthóir an cheist mar a cuireadh í a fhreagairt, ach fiúntas áirithe leis ina dhiaidh sin féin.

Go han-lag: 0-9 marc Freagra an-dona nach bhfuil ann, ar an gcuid is fearr de, ach blúiríní eolais.

Agus marcanna MG á mbronnadh, déanfaidh an scrúdaitheoir feabhas an fhreagra a mheas agus na gnéithe seo a leanas á gcur san áireamh de réir mar is cuí:

- Cé chomh mór is a léirigh an t-iarrthóir cumas anailís a dhéanamh ar na nithe a bhaineann leis an gceist a cuireadh (i.e. níos mó ná tuairisc reacaireachta sa fhreagra)?
- Cé chomh maith is a láimhseáil an t-iarrthóir an fhianaise a bhaineann le hábhar a chuireann bonn iontaofa faoina c(h)uid anailíse?
- Cé chomh mór is a léirigh an t-iarrthóir cumas cúis a chur i láthair agus a theacht ar lón tátail (i.e. an cheist mar a cuireadh í a fhreagairt)?

Roinn 2: ÉIRE (200 marc)

Freagair ceist amháin as dhá cheann de na sé thopaic thíos.

Éire: Topaic 1

Leasú agus Reifirméisean in Éirinn na dTúdarach, 1494 1558

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (láidreachtaí + laigí)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
TABHAIR FAOI DEARA: DHÁ ghné (Éadbhard VI + Máire Túdar)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50

Éire: Topaic 2

Éirí amach agus concas in Éirinn i réimeas Eilíse, 1558 1603

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
TABHAIR FAOI DEARA: DHÁ ghné (cúiseanna leis an Éirí Amach i nDeasumhain + an chúis go raibh sé chomh scriosach)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid CM = 50
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
TABHAIR FAOI DEARA: DHÁ ghné (Séan Ó Néill + Aodh Ó Néill)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50

Éire: Topaic 3

An ríocht in aghaidh coilíneachta – an streachailt don lámh in uachtar in Éirinn, 1603 1660

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
TABHAIR FAOI DEARA: DHÁ ghné (a pholasaithe Éireannacha + an chaoi ar chuir siad lena thurnamh)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60 Uasmhéid MG = 40

Éire: Topaic 4

Cinsealacht choilíneachta á bunú, 1660 1715

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
TABHAIR FAOI DEARA: DHÁ ghné (éachtaí + an chaoi ar aisiompaíodh iad)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid CM = 50
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

Éire: Topaic 5

An choilíneacht in aghaidh na ríochta – teannas in Éirinn i lár an ochtú haois déag, 1715 1770

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
TABHAIR FAOI DEARA: DHÁ ghné (cad ba chiall leis na Péindlíthe + cé chomh mór agus a maolaíodh iad)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uas. MC = 60
Uasmhéid MG = 40

Éire: Topaic 6

Deireadh na ríochta Éireannaí agus bunú an Aontais, 1770-1815

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uas. MC = 60
Uasmhéid MG = 40
TABHAIR FAOI DEARA: DHÁ ghné (cén fáth agus cén chaoi ar achtaíodh an tAontas + a thionchar ar Bhaile Átha Cliath)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50

Roinn 3: AN EORAIP AGUS AN DOMHAN MÓR (100 marc)
Freagair ceist amháin as ceann amháin de na cúig thopaic thíos.

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 2

**Creideamh agus cumhacht: an pholaitíocht i ndeireadh an séú haois déag, 1567
1609**

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
TABHAIR FAOI DEARA: DHÁ ghné (cúinsí polaitiúla + cúinsí creidimh)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 3

Dul ar gcúl na Sean Eorpa, 1609 1660

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
TABHAIR FAOI DEARA: DHÁ ghné (ceol + ealaín)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 4

An Eoraip le linn ré Louis XIV, 1660 1715

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
TABHAIR FAOI DEARA: DHÁ ghné (cúiseanna le hathghairm
mhonarcacht na Stíobhard + a turnamh)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 5
Impireachtaí á mbunú, 1715 1775

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 6
Impireachtaí faoi réabhlóid, 1775 1815

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
TABHAIR FAOI DEARA: DHÁ ghné (cúiseanna láithreacha na réabhlóide
+ an chúis gur theip ar an rí agus a chomhairleoirí déileáil leis)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
TABHAIR FAOI DEARA: DHÁ ghné (talmhaíocht + réabhlóid
tionsclaíochta)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
TABHAIR FAOI DEARA: DHÁ ghné (an Fhrainc + an Eoraip)
Mura dtugtar ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

Leathanach Bán

Leathanach Bán

